

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/48/2024
Identifikačné číslo spisu: 6619010689
Dátum vydania rozhodnutia: 11.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Emil Klemanič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6619010689.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom 11. marca 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného Q. P., pre zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného Q. P. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/68/2023, z 3. októbra 2023

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Q. P. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 22T/165/2019, z 23. marca 2023 bol obvinený Q. P. uznaný za vinného zo zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:
„ako bývalý primátor Mesta Q., ktorý bol verejným činiteľom, v rozpočtovom období roku 2018 udelil jednotlivým zamestnancom Mestského úradu Q., nad rámec uzatvorenej Kolektívnej zmluvy zo dňa 1.1.2018 odmeny vo výške 68.670,- €, čo bolo o 38.758,04 € viac ako najvyššia možná hranica na vyplatenie odmien pre zamestnancov Mestského úradu Q., čím zároveň zvýšil aj prislúchajúcu odvodovú povinnosť o 13.601,11 €, čo spolu činí 52.359,15 €, čím svojím konaním porušil čl. 31 Kolektívnej zmluvy zo dňa 1.1.2018, ako aj konal v rozpore s § 12 ods. 2 a § 14 ods. 1 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, v rozpore s § 19 ods. 4 zákona č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a spôsobil tak Mestu Q. škodu vo výške 52.359,15 €.“

V bode 3 obžaloby bol uznaný za vinného z prečinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečinu marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:
„ako štatutárny orgán Mesta Q. po tom, čo Mesto Q. obdržalo dňa 04.07.2018 na bankový účet mesta finančné prostriedky v sume 165 000,- Eur z poskytnutej účelovej dotácie na základe uznesenia vlády č. XXX zo dňa 30.05.2018, po následne vypracovanej projektovej dokumentácii na rekonštrukciu tribún na Mestskom futbalovom štadióne v Q., vyhlásení výberového konania na zhotoviteľa tohto diela a

uzatvoreni Zmluvy o dielo zo dna 17.09.2018 medzi objednavatelom Mestom Q. a zhotovitelom diela J. I. s. r. o., IČO: XXXXXXXXX, dal pokyn na vyplatenie finančnych prostriedkov položiek zmluvného rozpočtu zhotoviteľovi diela vo výške 5.478,34 € vrátane DPH za búracie a demolačné práce kovových madiel a ostatných doplnkov stavieb a ich presunu, a to napriek tomu, že vedel, že zhotoviteľ tieto práce nevykoná, ale práce boli vykonané zamestnancami mestského podniku služieb, ktorý podnik je príspevkovou organizáciou Mesta Q., čím porušil § 7 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, § 7 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 31 ods. 1 písm. g), j) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čím svojim konaním spôsobil škodu Mestu Q.R. vo výške 5.478,34 Eur, ako štatutárny orgán Mesta Q. po tom, čo Mesto Q. obdržalo dňa 04.07.2018 na bankový účet mesta finančné prostriedky v sume 165 000 € z poskytnutej účelovej dotácie na základe uznesenia vlády č. XXX zo dňa 30.05.2018, po následne vypracovanej projektovej dokumentácii na rekonštrukciu tribún na Mestskom futbalovom štadióne v Q., vyhlásení výberového konania na zhotoviteľa tohto diela a uzatvoreni Zmluvy o dielo zo dna 17.09.2018 medzi objednavatelom Mestom Q.Á. a zhotovitelom diela J. I. s. r. o., IČO: XXXXXXXXX, dňa 7.12.2018 odsúhlasil úhradu konečnej faktúry č. XXXXXXXX v prospech zhotoviteľa diela, dielo v ten istý deň protokolárne aj prevzal ako dokončené, a to napriek tomu, že dielo v skutočnosti nebolo zo strany zhotoviteľa zhotovené a odovzdané v rozsahu a kvalite vymedzenej v uzatvorenej zmluve, nakoľko neboli ešte vykonané práce v rozsahu 6.829,13 Eur, čím podstatne sťažil ukončenie vykonania diela ako dôležitej úlohy.“

Za to okresný súd obvinenému podľa § 237 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. h) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov; pričom mu výkon trestu odňatia slobody podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov. Zároveň podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodeného (mesto Q.) odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Zároveň prvostupňový súd pre skutok uvedený v obžalobe pod bodom 1, ktorého sa mal obvinený dopustiť tak, že

ako štatutárny orgán mesta Q. umožnil 24. novembra 2018 z areálu Mestského podniku služieb na N. ulici č. XX Q., odviezť Q. Y. železné profily (50 železných „I“ profilov o dĺžke 3 m, 4 m, 5 m a strešnú konštrukciu o počte 7 kusov o dĺžke 8 m a šírke 100 cm a 12 cm, 23 kusov stojky o dĺžke 5 m, šírka 25 cm) o približnej hmotnosti cca. 25 ton, na pozemok v katastrálnom území mesta Q. na parcele č. XXXX/X, zapísanej na LV č. XXXX, ktorá je vo vlastníctve tretej osoby, čím týmto konaním porušil ustanovenú povinnosť v čl. 9. oddiel VI. bod 12 Zásad hospodárenia s majetkom mesta vydanými Mestským zastupiteľstvom v Q. na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a § 9 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov z 29. marca 2012, ktoré zásady sú všeobecne záväzným predpisom a vymedzujú majetok mesta, upravujú podmienky nadobúdania do vlastníctva, prevody vlastníctva v prospech iných právnych subjektov, prenechávanie majetku do užívania, spravovanie a hospodárenie s majetkom mesta Q., čím mestu Q. spôsobil škodu vo výške 3.350, Eur, oslobodil obžalovaného spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom. Zároveň podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku poškodeného (mesto Q.) odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením, sp. zn. 5To/68/2023, z 3. októbra 2023, konajúc o odvolaní okresného prokurátora a obvineného tieto zamietol.

Obvinený Q. P. podal prostredníctvom zvoleného obhajcu proti označenému uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku. Obvinený v dovolaní v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, že predmetom dovolania je nesprávne právne posúdenie ustáleného skutku v skutkovej vete súdmi prvého a druhého stupňa, nie samotné skutkové zistenia,

keďže tieto nemožno akokoľvek doplniť a meniť. Dovolateľ k tomuto presnejšie uvádza:

„V prvom rade chcem uviesť, že pri vykonávaní dôkazov na hlavnom pojednávaní, keď sa vyhodnocovalo odborné vyjadrenie E. O. F., bol to súd, resp. jeho rozhodnutie, ktorým nariadil znalecký posudok č. X/XXXX E. A. M.. Závery tohto posudky zjavne vychádzali z reálnych podkladov, keď závery súdom nariadeného znaleckého dokazovania vyhodnotili postup mňa odsúdeného ako postup zákonný. Keďže súd pri svojej rozhodovacej činnosti zo svojej iniciatívy nevyhodnotil takto vzniknutý dôkazný stav právnym posúdením, a to aj vzhľadom na protichodný záver znaleckého posudku E. M., bez ohľadu na naliehavé právne odôvodnenie tak, ako to vyplýva z rozhodnutí súdov, nad rámec úvahy spojenej s dokazovaním nariadil podľa mňa bezdôvodne dôkaz Ústavom súdneho inžinierstva, ktorý bol vypracovaný pod č. XXX/XXXX. Posledný uvedený znalecký posudok je nepreskúmateľný, pretože z neho vôbec nevyplýva, ako uvažuje odborne Ústav súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline ohľadom odborného vyjadrenia E. F. a ako o znaleckom posudku E. M. č. X/XXXX. Tiež sa nedotkol vôbec toho, aké právne normy sú potrebné pre uskutočnenie záverov, z ktorých vychádzal Ústav súdneho inžinierstva Žilina tak, aby znalecký posudok tohto ústavu bol preskúmateľný. Napokon je potrebné uviesť, že tieto dôkazy si mal vyhodnotiť súd sám a nie „donekonečna“ nariaďovať znalecké dokazovanie porušiac tak zásadu § 2 ods. 10 Trestného poriadku a vyhodnotiť odborné prejavy odborníkov 2:1. Ja som si aj so svojimi spolupracovníkmi úradu vyložil čl. 31 Kolektívnej zmluvy tak, ako som potom jeho znenie aj použil. Nepochybne ma k tomu priviedlo gramatické znenie tohto predpisu a v dobrej viere som postupoval spôsobom, ktorý mi je teraz „vnútený“ ako úmysel, ktorý som mal v smere porušenia kolektívnej zmluvy, porušenia rozpočtových pravidiel územnej samosprávy a rozpočtových pravidiel verejnej správy naplniť.“

Ďalej obvinený reflektoval opäť na spomínané znalecké posudky znalkyne E. M. a znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva, ktoré považoval za rovnocenné dôkazy, ktorých rozpornosť mal vysvetliť súd v odôvodnení rozsudku. Ďalej tiež uviedol, že nebol súdne trestaný, je bezúhonný, k popisovanému konaniu v bode 2 obžaloby pristupoval v dobrej viere, po konzultáciách s pracovníkmi mestského úradu. Súd vyhodnotil dôkazy v rozpore so zásadou in dubio pro reo a navyiac z pozície prezumpcie neviny. Obvinenému sa tiež vynárala otázka, či mali byť použité prostriedky trestnoprávnej represie štátu, ktoré sú cez prizmu princípu ultima ratio a prezumpcie neviny prostriedkami krajnými, a toto malo byť najmä vyhodnotené v konaní pred súdom. Pritom trestné konanie nemalo byť preferované pred civilným len preto, že je ľahšie dostupné a zadarmo, resp. rýchlejšie ako civilné, ale práve naopak. Dovolateľ sa cítil byť hrubo poškodený, pretože sa ako bezúhonný občan a predstaviteľ verejnej správy nedopustil žiadnej úmyselnej trestnej činnosti. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku uviedol, že tu existovala okolnosť vylučujúca protiprávnosť činu, pretože ide o hmotnoprávnu okolnosť iného než trestného zákona. V tejto súvislosti sú rozhodnutia súdov chybné a majú vplyv na právnu kvalifikáciu skutku, ale aj na iné hmotnoprávne ustanovenie, majúce za následok, že spôsob vyhodnotenia a vedenia dokazovania nebol realizovaný v súlade so základnými zásadami trestného konania, najmä v rozpore s § 2 ods. 10 Trestného poriadku.

Obvinený zároveň napádal bod 3 rozsudku, ktorý sa dotýka prečinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, pri účelovej dotácii vo výške 165.000,00 Eur malo dôjsť k tvrdeným neukončeným prácam v sume 5.478,34 Eur vrátane DPH. Už z porovnania týchto súm je zjavné, že ide o veľmi malú čiastku. Rešpektujúc, že v zmysle dovolacích dôvodov môže byť predmetom dovolania len nesprávne právne posúdenie ustáleného skutku, ktoré nemožno doplniť ani meniť, aj vo veci tohto skutku mal byť obvinený oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, pretože nedošlo k naplneniu formálnych znakov skutkovej podstaty prečinu porušenia povinností pri správe cudzieho majetku. Obvinený tiež uviedol, že ak ako primátor podpísal zmluvu o dielo pre rekonštrukciu tribún na futbalovom štadióne v Q.i, tak sa opieral o názor vymenovanej komisie, ktorá oslovila príslušné firmy a až tak naplnil podpisom uzavretie zmluvy o dielo. Priebeh výstavby kontroloval stavebný úrad a z pohľadu formálnej správnosti účtových dokladov aj zodpovední pracovníci ekonomického oddelenia. Až po takejto formálnej kontrole sa uhradili faktúry zo zmluvy. Z pohľadu procesného sa síce obvinený dotýkal skutkových zistení, ale inak nemohol odôvodniť hmotnoprávne posúdenie pre trestnoprávne závery ustáleného skutku ku konkrétnym prácam, ktoré nebolo dohotovené podľa tvrdenia súdu. Dovolateľ podotkol, že jeho oslobodenie spod bodu 1 obžaloby dotvára, že ustálené skutky v ostatných častiach obžaloby, za ktoré bol uznaný vinným, boli motivované nesprávnym vyhodnotením dokazovania, prípadne motivované arbitrárnym

pohľadom súdu, ktorý vo veci rozhodoval neobjektívne.

Na základe vyššie uvedeného obvinený v dovolaní žiadal, aby dovolací súd konštatoval a zistil dôvod dovolania podľa označených dôvodov § 371 ods. 1 písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, zrušil rozhodnutia všeobecných súdov vo všetkých výrokoch týkajúcich sa uznania viny a prikázal vec prvostupňovému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie.

K podanému dovolaniu podal vyjadrenie prokurátor, ktoré odôvodnil tak, že k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený neuviedol ani jednu skutočnosť, z ktorej by mohlo plynúť naplnenie dovolacieho dôvodu. Rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je arbitrárne, takéto tvrdenie je nepravdivé, keďže vychádza z náležite zisteného skutkového stavu a najmä reaguje na všetky námietky obvineného, ktoré vzniesol v priebehu súdneho konania.

Ohľadom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že je zrejmé, že obvinený ho odôvodňuje analýzou skutkového stavu veci, poukazujúc na vykonané dôkazy a najmä na závery kontrolného znaleckého posudku, ktorý opätovne spochybňuje, pričom znovu uvádzal všetky námietky, ktoré tvrdil už počas celého prípravného konania, ako aj prvostupňového súdneho konania a taktiež ich uviedol aj vo svojom odvolaní. Všetkými týmito námietkami sa súdy dôsledne zaoberali. Dovolací súd nemôže v tomto konaní revidovať skutkové zistenia a ich úplnosť a sám prehodnocovať vykonané dôkazy, preto uvedené námietky nemôžu zakladať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci dovolanie obvineného Q. P. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol, keďže nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

K predmetnému vyjadreniu prokurátora podal cestou prvostupňového súdu vyjadrenie obvinený Q. P.. To, čo kritizoval prokurátor, že obvinený neuviedol ani jednu skutočnosť, z ktorej by plynulo naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, je nepravdivé. Obvinený podotkol, že si je sám vedomý notorickej skutočnosti, že správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže dovolací súd skúmať a meniť, pričom túto skutočnosť v dovolaní dôsledne rešpektoval. Skutočnosť, že súd mal pochybnosti o odbornom vyjadrení E. O. F., na čo nariadil znalecký posudok č. X/XXXX E. A. M., nebol dôvod nariaďovať znalecký posudok vypracovaný ešte aj Ústavom súdneho inžinierstva, ktorý vypracovala F. E. U. Č., H. X., a nemožno z neho vyčítať, či je znalkyňou znaleckého ústavu alebo len externá spolupracovníčka, čo by prakticky znamenalo, že znalecký posudok nevypracoval znalecký ústav. Podľa dovolateľa sa zdá, že v tomto znaleckom posudku znalkyňa s odstupom času len nahradila nedostatok súčasti ústavu súdneho inžinierstva pre predmet dokazovania v oblasti vyplácania mzdy a odmien zamestnancov Mesta Q., pričom svoje tvrdenia oprel v tomto posudku len o gramatický výklad. Podľa obvineného všeobecné súdy ignorovali znalecký posudok E. A. M., ktorý vychádzal z reálnych podkladov.

Pokiaľ prokurátor tvrdil k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, že obvinený zasahoval do ustáleného skutku a tento analyzoval, tak tu si je obvinený vedomý, že správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať ani meniť a nie je súdom tretieho stupňa. Dovolateľ tiež v celom rozsahu napádal nesprávnosť a neopodstatnenosť právneho hodnotenia vykonaných dôkazov vo vzťahu ku kolektívnej zmluve a napádal aj to, že všeobecné súdy nekriticky pristúpili k dokazovaniu Ústavom súdneho inžinierstva C. bez toho, aby sami vyhodnotili tento dôkaz vo vzťahu k predchádzajúcemu odbornému vyjadreniu, ale najmä vo vzťahu k znaleckému posudku č. X/XXXX E. M., čím došlo k porušeniu § 2 ods. 10, ods. 2 Trestného poriadku (čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach), pričom bolo porušené právo na spravodlivý proces, ktorý je najvýznamnejším princípom materiálneho právneho štátu. V ostatnom sa dovolateľ pridržiaval textu dovolania z 13. mája 2024, neanalyzoval dôkazy, ale podrobil kritike právny prístup všeobecných súdov k vykonanému spôsobu dokazovania ako aj vyhodnoteniu dôkazov, ktorým postupom bol obvinený poškodený na právach jeho obhajoby.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné

podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dovolanie obvineného Q. P. je potrebné odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že v predmetnej veci nie sú naplnené nielen obvineným označené, ale ani žiadny iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do jedinečnej vlastnosti súdneho rozhodnutia - jeho právoplatnosti, ktorá spočíva v účinku záväznosti a spravidla aj v zásadnej nezmeniteľnosti súdneho rozhodnutia. Dotknutá kvalitatívna vlastnosť súdneho rozhodnutia je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty a predstavuje jeho faktickú „právnú moc“. Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené tak, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a vylúčili tak predpoklad, že dovolanie bude chápané ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa v predmetnej veci nestalo (Marinescu v. Rumunsko - rozsudok ESĽP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok ESĽP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok ESĽP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok ESĽP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok ESĽP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

Rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyústila do prijatia judikátu, podľa ktorého dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I.).

Najvyšší súd doplnia, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a jeho zrkadlové znenie - rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale neskoro (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

V súhrne preto platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, to znamená, že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Povedané inými slovami, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený:

- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd vykonal nezákonným spôsobom, to znamená, že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd na hlavnom pojednávaní nevykonal, ale prihliadal na ne,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré síce boli získané zákonným spôsobom, ale nie sú procesne použiteľné na preukazovanie skutočností rozhodných pre rozhodnutie o vine obvineného.

V rámci dovolacieho konania môže najvyšší súd preskúmavať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný alebo rozhodujúci usvedčujúci dôkaz bol vykonaný zákonným spôsobom. Ak následne najvyšší súd dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Ďalej platí, že nesúlady so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tomu zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere. V prípade namietaných dôkazných prostriedkov musí ísť v rámci takto zúženého priestoru o chybu, ktorá by vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dôkazných prostriedkov. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Obvinený v dovolaní namietal bezdôvodný dôkaz, ktorý sa týkal pribratia znaleckého ústavu za účelom vypracovania znaleckého posudku. K tomu dovolací súd odkazuje na už uvedenú argumentáciu odvolacieho súdu na strane 6, odseky 4 a 5 jeho písomného uznesenia, s ktorou sa v úplnosti stotožňuje. Okresný súd v uznesení, sp. zn. 22T/165/2019-819, zo 16. júna 2021, ktorým pribral do konania Ústav súdneho inžinierstva, vysvetlil, že dôvodom pribratia ústavu boli zásadné rozpory medzi odborným vyjadrením č. X/XXXX vypracovaným E.. O. F. (č. l. 130 - 187) a znaleckým posudkom č. X/XXXX (č. l. 389 - 775) vypracovaným E.. A. M.. Postup okresného súdu bol v súlade s § 2 ods. 11 Trestného poriadku a § 147 Trestného poriadku, keďže okresný súd mal pochybnosti ohľadom správnosti znaleckého posudku, ktorý bol v rozpore s predchádzajúcim odborným vyjadrením, preto do konania pribral Ústav súdneho inžinierstva, aby boli tieto rozpory jednoznačne odstránené. Ani skutočnosť, že okresný súd odkázal poškodeného s nárokom na náhradu škody na civilný proces, v konečnom dôsledku nemá za následok nesprávnosť znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva, ktorý sa podrobne venoval všetkým otázkam, ktoré mal zodpovedať. Rovnako tento znalecký posudok nie je možné považovať za nesprávny len preto, že jeho závery nesvedčia v prospech obvineného.

Pokiaľ obvinený namieta, že jeho vina nebola preukázaná a dovoláva sa uplatnenia zásady in dubio pro

reo, ide o nesúhlas s hodnotením dôkazov, ktoré súdy vykonali v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku. V danom prípade súdy svoje rozhodnutia opreli o ucelený a vzájomne sa podporujúci komplex dôkazov, ktorého súčasťou boli nielen výpovede viacerých svedkov (X., X. M., E., N. Š., E., Q. J., L. G.O.), ale aj listinné dôkazy a znalecké posudky. V tejto súvislosti najvyšší súd považuje za dôležité uviesť, že skutkové závery súdov oboch stupňov boli dôsledne a podrobne odôvodnené (strany 5 až 30 rozsudku súdu prvého stupňa, strany 6 - 7 uznesenia súdu druhého stupňa). Žiadna z výhrad obvineného nepreukazuje, že by bol ktorýkoľvek dôkaz vykonaný v rozpore so zákonom alebo že by súd rozhodoval na ich základe nezákonne.

Na základe vyššie uvedených skutočností dospel najvyšší súd k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, a preto nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a preto v tejto časti dovolaciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasledujúce Trestného zákona) a podobne.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže dovolateľ - či už obvinený alebo generálny prokurátor v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Rovnako nie je dovolací súd oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací

súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné vnímať ako ďalšiu (v poradí druhú) „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

K dovolacím námietkam obvineného najvyšší súd poznamenáva, že v uvedenej trestnej veci bolo okrem iného dostatočne preukázané, že obvinený ako štatutárny orgán mesta Q. dal pokyn na vyplatenie finančných prostriedkov v prospech zhotoviteľa diela (J. I., s. r. o.) vo výške 5.478,34 Eur vrátane DPH za búracie a demolačné práce kovových madiel a ostatných doplnkov a ich presunu, i napriek tomu, že vedel, že zhotoviteľ tieto práce nevykonal, ale práce boli vykonané zamestnancami Mestského podniku služieb - príspevkovou organizáciou mesta Q.. Tiež obvinený ako štatutárny orgán odsúhlasil úhradu konečnej faktúry pre zhotoviteľa diela, dielo protokolárne prevzal ako riadne dokončené napriek tomu, že dielo nebolo zo strany zhotoviteľa odovzdané v rozsahu a kvalite určenej v zmluve, pretože neboli ešte vykonané práce v rozsahu 6.829,13 Eur. Navyše, tak ako podotkol aj odvolací súd a dovolací súd Slovenskej republiky sa s ním úplne stotožňuje a preto aj na toto konštatovanie odkazuje a uvádza: „...funkcia primátora mesta s odkazom na § 24 ods. 2 a § 13 ods. 1 a ods. 4 a 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, nie je kolektívnym orgánom, ako je to pri mestskom zastupiteľstve, ale predstavuje najvyšší výkonný orgán mesta a zároveň štatutárny orgán, ktorý na základe individuálnych rozhodnutí sám rozhoduje o všetkých veciach správy mesta, vrátane odmeňovania zamestnancov. Preto neobstojí argumentácia obžalovaného, že sa spoliehal na správnosť postupu zamestnancov, pretože svoju rozhodovaciu činnosť v každej otázke zverenej mu zákonom vykonáva sám a za svoje rozhodnutia preberá plnú zodpovednosť. Teda aj v týchto prípadoch mali a mohli mať zamestnanci mestského úradu iba poradný hlas, ale konečné rozhodnutie robil vždy iba obžalovaný. Taktiež nemohla byť prijatá argumentácia, že o týchto skutočnostiach obžalovaný nemal žiadne vedomosti, keďže ako sám uvádzal, funkciu primátora vykonával niekoľko rokov. Ako dlhoročný primátor musel vedieť, že nemohol postupovať v rozpore s kolektívnou zmluvou, ako aj so všeobecne záväznými právnymi predpismi, ktorými bol viazaný pri výkone svojej funkcie. Z vykonaného dokazovania pritom bol preukázaný úmysel obžalovaného, ktorý nielenže rozhodoval o tom, ktorý zamestnanec a v akej výške dostane odmenu, ale rozhodoval aj o nakladaní s finančnými prostriedkami mesta, vrátane vyplácania faktúr, pokynov na vyplatenie finančných prostriedkov, či o prevzatí diela, čo napokon vyplývalo aj z jeho oprávnení ako primátora. V tomto smere odvolací súd poukázal na výpoveď svedkyne F. Š., ktorá uvádzala, že obžalovaný si ju zavolať a zisťoval, do akej výšky je množné vyplácať odmeny zamestnancom, čo svedčí o tom, že išlo o iniciatívu a rozhodnutie obžalovaného, a teda jednoznačne preukázaný úmysel z jeho strany. O tom, že obžalovaný rozhodoval o odmenách sám a robil aj presuny v rozpočte mesta, vo svojej výpovedi potvrdila svedkyňa X.. X. M.“

Bezprostredným následkom uplatnenia „nesprávnych“ dovolacích námietok je následne v nie zanedbateľnom rozsahu to, že podané dovolanie je súčasne aj akýmsi ďalším odvolaním v tom smere, že obvinený pokračuje vo svojej obhajobe a opakuje námietky predložené v predchádzajúcom konaní. Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku, vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že ani táto námietka obvineného a s tým súvisiaca argumentácia nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a ani žiadny iný.

Jediné pochybenie najvyšší súd nachádza v tom, že skutok z bodu 3 obžaloby súdy právne posúdili ako trestný čin marenia úlohy verejným činiteľom podľa § 327 ods. 1 Trestného zákona. Z ustáleného skutku podľa názoru najvyššieho súdu vyplýva úmyselné zavinenie v zmysle § 15 písm. a) Trestného zákona, preto konanie obvineného aj v tomto bode zodpovedá trestnému činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Uvedené pochybenie však v zmysle ustanovenia § 371 ods. 5 Trestného poriadku zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného, naopak vyznieva v jeho prospech. Preto nebolo dôvodom na zrušenie rozhodnutí súdov nižšieho stupňa.

S poukazom na to rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.